

Vuoden 2021 yksityistieavustukset; yleistarkastelu

58/59.591/2021

TL § 211

Selostus:

Hallintosäännön mukaisesti tekninen lautakunta päättää yksityisteiden ja yksityisteiden lautta- ja lossiliikenteen avustusperusteista ja avustusmäärärahan jakamisesta.

Tekninen lautakunta on 9.3.2021 § 59 päättänyt vuoden 2021 yksityistieavustusten hakemisesta. Päätöksen mukaisesti avustuksia voidaan myöntää yksityistielle, jolle on perustettu tiekunta ja jonka varrella on vähintään yksi pysyvästi asuttu talous. Avustus maksetaan vain tien pysyvän asutuksen pituudelle.

Avustusta saavien tiekuntien tulee sitoutua seuraaviin ehtoihin:

- tiekunnat eivät voi erikseen vaatia kaupungilta tienkäyttömaksuja kaupungin järjestämien palvelujen ja toimintojen aiheuttaman liikennöinnin osalta (esim. koululaiskuljetukset, kotipalvelu yms.)
- pysyvän asumisen muutokset, jotka vaikuttavat asutun tienosan pituuteen, on ilmoitettava kaupungin yksityistieasioita hoitavalle henkilölle
- kaikkien lauttaliikennettä harjoittavien tiekuntien tulee hakea polttoaineveron palautukset
- tiekunnalle myönnetty avustus voidaan jättää maksamatta, ellei hakemuksen liitteeksi edellytetyt asiakirjoja ole toimitettu 4.10.2021 mennessä.

Koronapandemian johdosta on annetusta määräajasta joustettu.

Vuoden 2021 talousarviossa yksityisteiden avustusmäärärahaa oli varattu seuraavasti:

	euroa
- teiden kunnossapito	293.607
- teiden perusparantaminen ja jäätiet	50.000
- lauttaliikenne	67.700

yhteensä	611.307
----------	---------

Talousarviossa esitetty määrärahojen jakaminen eri avustusmuotoihin on talousarvion laatimistekniikkaa, ei avusten lopullista jakoa sitova. Esim. perusparannushankkeiden ja lauttaliikenteen todelliset kustannukset voivat vaihdella vuosittain huomattavasti.

Aiemmin avusten jaossa on noudatettu seuraavia pääperiaatteita:

- lauttaliikenteen hyväksyttäviin kustannuksiin on annettu avustuksena se kustannus, mitä valtion avustus ei kata
- teiden perusparantamisavustusta on annettu 7,5 - 10 prosenttia toteutuneisiin kustannuksiin
- valtion avustusta saaville jääteille on korvattu kustannukset täysimääräisesti maksamalla se osuus kustannuksista, mitä valtionavustus ei kata
- muille jääteille on korvattu kustannuksista 50 prosenttia
- loppuraha on jaettu teiden kunnossapitoon euroa/km -periaatteella
- tiet on jaettu kolmeen kunnossapitoluokkaan
- luokittain on selvitetty keskimääräiset kunnossapitokustannukset, joihin maksettavan avustuksen suuruus on suhteutettu
- kutakin pysyvää asutusta kohden on käytetty 50 metrin omavastuuosuutta (eli jokainen asutus vähentää sitä pituutta, jonka mukaan avustus lasketaan)
- tiekunta saa kuitenkin aina vähintään minimiavustuksen, joka on 25 % tien pituuden ja luokan mukaan lasketusta teoreettisesta maksimiavustuksesta (jolloin mikään pysyvää asutusta palveleva tie ei jää kokonaan ilman avustusta).

Mittausinsinööri ja toimistos sihteeri ovat laatineet laskelmat siitä, miten käytettävissä oleva avustusraha tulisi jakaa eri avustusmuodoille (perusparantaminen, lautat, jäätiet ja kunnossapito), mikäli käytetään entisiä avustusperiaatteita.

Edellä mainittu yleistarkastelulaskelma on pöytäkirjaliitteenä A.

Lauttaliikenneavustusten lähtökohtana ovat ne kustannukset, mitä valtio on hyväksynyt lautan kustannuksina ja kaupunki avustaa lisäksi hallinto-, pankki- ja asiantuntijakustannukset. Lauttaliikenteen avustus on 274.028 euroa, vuonna 2020 avustus oli 276.991 euroa.

Yksityisteiden perusparantamiskustannukset ovat laskeneet 70.865 euroa vuodesta 2020. Avustusprosentti on vuonna 2021 10 % hyväksytyistä kustannuksista. Avustussumma on laskenut 7.088 euroa (vuonna 2020 39.385 euroa) 32.297 euroon. Perusparantamisavustus maksetaan vain tien pysyvän asutuksen pituudelle.

Yksityisteiden kunnossapitoon jää laskelman mukaan tänä vuonna avustusrahaa 303.344 euroa (vuonna 2020 293.471 euroa).

Yksityisteiden kunnossapidon avustuksiin on esitetty laskelmassa 1-luokkaan 580 euroa/km (vuonna 2020, 530 euroa) , 2-luokkaan 490 euroa/km (460 euroa) ja 3-luokkaan 345 euroa/km (336 euroa). Keskimääräisten kustannusten mukaan laskettuna avustussummat kattaisivat asutun tienosan kustannuksista luokasta riippuen noin 32 - 38 prosenttia. Tosiasiassa asutun tienosan kustannukset kilometriä

kohden ovat yleensä suuremmat kuin koko tien keskimääräiset kunnossapitokustannukset, joten todelliset avusprosentit siten jäävät edellä mainittua pienemmiksi. Tiekuntakohtaiset kustannukset ja samalla avustuksen kattavuusprosentti vaihtelevat kuitenkin huomattavasti.

Yleistarkastelu muodostaa pohjan määrärahojen jakamiselle eri avustusmuotojen kesken, koska yksityisteiden avustusrahat muodostavat päätöksen teon näkökulmasta yhden yhteisen jaettavan rahan. Jäljempänä olevat esitykset pohjautuvat tässä mainittuun laskelmaan. Muutokset päätettäessä lauttaliikenneavustuksista, jäätieavustuksista tai perusparannusavustuksista vaikuttavat suoraan siihen, minkä verran teiden kunnossapitoavustuksiin jää rahaa.

valmistelu: mittausinsinööri Paavo Nevalainen, 044 417 4650
toimistos sihteeri Kirsi Sinkkonen, 044 417 5077

Teknisen johtajan esitys:

Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi selvityksen yksityistieavustusten jakautumisesta vuonna 2021.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Tiedoksi: Yksityistiepalvelut